

určenými subjekty, mezi nimi dvěma, není jen vykonávání lokálních děbelských přesunů, ale přirozená hra haecceit stupňů, intenzit, události, akcidentů, které tvoří individuace zcela odlišné od individuací dobře formovaných subjektů, jež je získávají.

Vzpomínky spinozisty, I – Esenciální a substanciální formy byly kritizovány mnoha různými způsoby. Ale Spinozův přístup je radikální: dojit k prvkům, které již nemají ani formu, ani funkci, jsou tudíž v tomto smyslu abstraktní, ačkoli jsou zcela reálné. Rozlišují se pouze pohybem nebo klidem, pomalostí nebo rychlostí. Nejsou to atomy, to znamená konečné prvky ještě nadané formou. Ani nejsou nekonečné dělitelné. Jsou to nekonečné malé částice aktuálního nekonečna, rozmístěné na téže rovině konzistence nebo složení. Nikdy nejsou definovány počtem, protože vždy přicházejí jako nespočetné. Ale podle stupně rychlosti nebo vztahu pohybu a klidu, do něhož vstupují, patří tomu kterému Individuu, které samo může být částí jiného Individua, v jiném, složitějším vztahu, až dokonce nekonečna. Existují tedy dvě více či méně velká nekonečna, nikoli podle počtu, ale podle složení vztahu, do něhož vstupují jejich části. Tak je každé Individuum nekonečnou multiplivitou a celá Příroda je dokonale individovanou multiplivitou multiplicit. Rovina konzistence Přírody je jako obrovský abstraktní, přesto však skutečný a individuální Stroj, jehož části jsou uspořádány nebo různá individua, sdružující každé nekonečno částic v nekonečnu více či méně složených vztahů. Tato rovina nemá nic společného s formou či figurou ani s úmyslem či funkcí. Její jednota nemá nic společného s jednotou základu zasutého hluboko ve věcech, ani s Božím účelem či záměrem. Je to rovina rozmístění, jež je spíše jako průřez všemi formami, stroji všech funkcí, kde dimenze přibývají s multiplivitami či individualitami, jimiž se prořezává. Pevná rovina, na níž se věci odlišují pouze rychlostí a pomalostí. Rovina imanence či jednoznačnosti proti analogii. Jedno vypovídá v jednom a tomtéž smyslu o všem, co se liší násobněm, Bytí vypovídá v jednom a tomtéž smyslu o všem, co se liší. Nemluvíme zde o jednotě substance, ale o nekonečnu modifikaci, jež jsou jedny součástí druhých na této jedné a téže rovině života.

Zamotaná diskuse Cuvier – Geoffroy Saint-Hillaire. Oba se shodují přinejmenším v odhalování podobnosti nebo smyslových, imaginárních analogií. Ale u Cuviera se vědecký výměr týká vztahů orgánů mezi sebou a orgánů a funkcí. Cuvier tak přivádí analogii do vědeckého stadia, dělá

z ní analogii proporcionality. Jednota roviny podle něho může být pouze jednotou analogie, a tudíž transcendentální jednotou, jež se nemůže realizovat bez fragmentování se do různých odvětví, podle heterogenních, nepřetvořitelných, neredukovatelných složení. Baér doplní: podle nesouviselých typů vývoje a diferenciace. Rovina je skrytou rovinou organizace, struktury či geneze. Geoffroy má zcela jiný pohled, protože jde za orgány a funkce směrem k abstraktním prvkům, jež nazývá „atomické“, nebo dokonce k částicím, čistým látkám vstupujícím do různých kombinací, tvorbám určitý orgán a získávajícím určitou funkci podle stupně rychlosti a pomalosti. Rychlost a pomalost, pohyb a klid, váhavost a prudkost si podřizují nejen formy struktury, ale i typy vývoje. Tento směr se nachází později v evolucionistickém smyslu ve fenoménech Perrierovy tachygeneze nebo v různých úměrách růstu a v alometrii: druhy jako kinematické, předčasné nebo opožděné entity. (Dokonce otázka plodnosti je méně otázkou formy a funkce než rychlosti; dorazí otázkou chromozomy věas, aby byly začleněny do vajíček?) V každém případě čistá rovina imanence, stejnorodosti, složení, kde je všechno dané, kde tančí beztvaré prvky a materiály, které se od sebe liší pouze rychlostí a které vstupují do takového nebo jiného individovaného uspořádání podle svých spojení, pohybových vztahů. Stálá rovina života, na níž se všechno hýbe, zpomaluje nebo zrychluje. Jediné abstraktní Zvíře pro všechna uspořádání, která ho uskutečňují. Jedna a tatáž rovina konzistence nebo složení pro hlavonožce a obratlovce, protože obratlovci by stačilo ohnout se dostatečně rychle na dva, a spojit tak dohromady prvky polovin svých zad, přiblížit pánev k šíji a seskupit končetiny k jednomu konci těla, a stát se tak Chobotnicí nebo Sépií, jako „kejkliř zvracející ramena a hlavu dozadu a chodící po hlavě a po rukou“.¹ *Zálhybovitost*. Už to vůbec není otázka orgánů a funkcí a transcendentní Roviny, která by mohla řídit jejich organizaci pouze prostřednictvím vztahů analogie a různých typů vývoje. Není to otázka organizace, ale složení; není to otázka vývoje nebo diferenciace, ale pohybu a klidu, rychlosti a pomalosti. Je to otázka prvků a částí, dorazivších věas nebo ne k uskutečnění přechodu, stávání se nebo skoku na stejné rovině čisté imanence. A jsou-li tu skoky, trhliny mezi

¹ Etienne Geoffroy Saint-Hillaire, *Principes de philosophie zoologique*, Pichon et Didier, Paris 1830. A o částicích a jejich pohybech v *Notions synthétiques, historiques et physiologiques de philosophie naturelle*, Denain, Paris 1838.